

Γ. Παπακωνσταντίνου: Η Εκδίκηση των Δεινοσαύρων

Μια φορά κι έναν καιρό πιστεύαμε ότι το «νέο» είναι προοδευτικό. Ελπίζαμε ότι αν φύγουν από την μέση οι «παλιοί», όλα θα πήγαιναν καλύτερα. Επενδύαμε ελπίδες στην πρόβλεψη ότι με το που θα έδιναν οι δεινόσαυροι τόπο στους νέους πολιτικούς ένας νέος άνεμος θα έπνεε στην χώρα. Έτσι κι έγινε. Η εκλογή της κυβέρνησης του Γιώργου Παπανδρέου το 2009 έφερε νέους ανθρώπους στην εξουσία και ένας νέος άνεμος έπνευσε. Μόνο που γρήγορα το αεράκι εκείνο μετετράπη σε θύελλα που δεν άφησε τίποτα όρθιο. Και το χειρότερο: αντί να γκρεμίσει αυτά που έπρεπε, γκρέμισε όλα τα άλλα.

Αν ο ιστορικός του μέλλοντος χρειάζεται μια παραβολή που να αποτυπώνει την ριζοσπαστική αποτυχία του υποδείγματος «νέου τεχνοκράτη πολιτικού» που ανέδειξε η απερχόμενη Βουλή, η περίπτωση του κ. Γ. Παπακωνσταντίνου προσφέρεται ως ιδανική: όσο ελκυστικές φάνταζαν οι αρετές του τ. Υπουργού Οικονομικών τότε που ανέλαβε, τόσο ολοκληρωτική η αποτυχία της πολιτικής που εφάρμοσε και την οποία, λόγω της τάξης μεγέθους της, η χώρα θα βιώνει για δεκαετίες.

Επειδή η πιο σκληρή κριτική είναι και η πιο δίκαιη, του αναγνωρίζω (αντίθετα με άλλους) ότι όντως κληρονόμησε ένα σαπιοκάραβο έτοιμο να δεχθεί το ωστικό κύμα τσουναμιού που ερχόταν από μακριά. Όμως, έχει ενδιαφέρον πόσο ολοκληρωτική και πολυσχιδής απεδείχθη η ανεπάρκειά του. Όχι μόνο δεν είδε την Κρίση να έρχεται, αλλά και εξ αρχής έπραξε αυτό που κάνουν οι πιο αυταρχικές, ανασφαλείς μετριότητες: περιέβαλε τον εαυτό του με ανθρώπους ακόμα μετριότερους από τον ίδιο (π.χ. η σύνθεση του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων που επέλεξε). Έτσι, όταν ήρθε η ώρα που χρειαζόταν σοβαρές συμβουλές, ο Υπ. Οικονομικών της χώρας άκουγε τις δικές του σκέψεις, αναμασημένες.

Όταν, μερικούς μήνες αργότερα, άρχισε να κατανοεί το μέγεθος της Κρίσης, ο «τεχνοκράτης» υπουργός έκανε το ένα πράγμα που δεν δικαιούται να κάνει Υπ. Οικονομικών: επέλεξε την αμφισημία, άρχισε να στέλνει αντιφατικότητα μηνύματα. Από την μία επέμενε στην εφαρμογή του προεκλογικού οικονομικού προγράμματος του ΠΑΣΟΚ, το οποίο γνώριζε ότι ήταν ανεφάρμοστο, ενώ από την άλλη προσπαθούσε να εξευμενίσει τις αγορές υποσχόμενος το αντίθετο. Κάποια στιγμή είπε κάτι σημαντικό: Ότι το μεγαλύτερο έλλειμμα της χώρας ήταν το έλλειμμα αξιοπιστίας. Και τι έκανε για αυτό; Συνεχείς δηλώσεις (για ενάμιση χρόνο) που λες και ήταν σχεδιασμένες για να διαψεύδονται εκ των πραγμάτων μερικές εβδομάδες αργότερα.

Αυτά τα παιδιάρια του «νέου τεχνοκράτη» επίσπευσαν την Κρίση, στερώντας από τον ίδιο σημαντικούς βαθμούς ελευθερίας. Κι όταν το Τέρας της Πτώχευσης τον αντίκρουσε κατάματα, τον Ιανουάριο του 2010, εκείνος έκανε ότι δεν το είδε. Ότι δεν ήταν Πτώχευση αλλά μια παροδική κρίση ρευστότητας που αντιμετωπίζεται με ένα διετές ή τριετές υπερμεγέθες (και τοκογλυφικό) δάνειο.

Το τραγικό ήταν ότι εκείνη την εποχή πρωθυπουργός ήταν ένας άνθρωπος με μηδενική κατανόηση του πως λειτουργεί μια μακροοικονομία. Ένας πολιτικός ανασφαλής περί των οικονομικών που, όσο ήταν στην αντιπολίτευση, δεν εμπιστευόταν κανένα στέλεχος του με το χαρτοφυλάκιο των οικονομικών (να σας θυμίσω ότι το μοίραζε μεταξύ Βάσως Παπανδρέου, Ηρακλή Πολεμαρχάκη, Θεόδωρου Πάγκαλου, Λούκας Κατσέλη κλπ.) αλλά ο οποίος, για κάποιον λόγο, στο πρόσωπο του «νέου τεχνοκράτη» είδε τον «άνθρωπό του».

Την συνέχεια δεν χρειάζεται να σας την διηγηθώ. Την γνωρίζετε καλύτερα από όσο θέλετε: Πλήρης άγνοια του τι σημαίνει αντιπαράθεση με τις αγορές (να σας θυμίσω το ανεκδιήγητο «πιστόλι στο τραπέζι»), καμία αίσθηση του τι σημαίνει διαπραγμάτευση με τους δανειστές σου, πεισματική άρνηση να διανοηθεί καν να απειλήσει με στάση πληρωμών τους Ευρωπαίους εταίρους του, επαρχιωτική απόρριψη οποιασδήποτε σκέψης να προταθεί στην ΕΕ συνολική λύση για την συστημική Κρίση του Ευρώ, αυταρχικές προσπάθειες να φιμωθούν όλες οι αντίθετες προς αυτόν απόψεις.

Κάπως έτσι οδηγήθηκε, η χώρα στον γκρεμό των αλλεπάλληλων Μνημονίων από τον «νέο τεχνοκράτη»-τιμονιέρη. Κι όταν πέσαμε σε αυτόν, ο κ. Παπακωνσταντίνου μπήκε σε μια διαδικασία προβλέψεων του στυλ: «σε μερικούς μήνες θα ξαναβγούμε στις αγορές», «άλλες περικοπές μισθών και συντάξεων δεν θα γίνουν», κλπ. Ήταν μέρος της τελετουργίας της κατάρρευσης του μύθου των «νέων τεχνοκρατών».

Όταν πια ακόμα και ο Γιώργος Παπανδρέου κατάλαβε ότι είχε εμπιστευτεί την τύχη της χώρας σε έναν επικίνδυνα ηλίθιο, ο ίδιος νόμισε ότι θα τον προήγαγε στο Υπ. Εξωτερικών! Κι όταν αυτό δεν έγινε, πήρε ό,τι του έδωσαν. Σαν τον πιο ποταπό πολιτευτή. Για κακή μας τύχη πήρε ένα «οραματικό» υπουργείο, το Περιβάλλοντος, για το οποίο δεν είχε το παραμικρό όραμα. Το οποίο και διατηρεί (αν είναι δυνατόν!) μέχρι σήμερα (τόσο το μηδενικό όραμα όσο και το υπουργείο).

Δεν μπορώ να κλείσω παρά με ένα μήνυμα στο υπερπέραν: στους νεκρούς «δεινόσαυρους» (Α. Παπανδρέου, Κ. Καραμανλή, και Χ. Φλωράκη) συν τον... Κ. Μητσοτάκη: Σας συγχωρώ. Και σας ζητώ συγγνώμη που θέλαμε να κάνετε τόπο στα νιάτια! (*)

(*) Προφανώς, βέβαια, και δεν τους συγχωρώ. Αλλά καταλαβαίνετε τι εννοώ, ΟΚ;